

gelse for, at der blev rørt ved Toldskat-terne. Det er en Maade at betrygge de Forhold paa, som har forhavset mig i aller-højeste Grad, ganske specielt, ganske vist, hos det ærede Medlem for Odense (Scavenius) — jeg ser ikke, han er til Stede — der tidligere har taget Ordet for en end-ogsaa betydelig Forøgelse af Skatterne og en langt større Udfoldning af Statsmyndig-hedens Indgriben. Nej, skal der ske Om-lægning af Skatterne, kan jeg slet ikke se, at det bør ske paa en saadan Maade, at der ofres store Beløb af Statskassen. At man kan være nødt til at ofre mere eller mindre for til en vis Grad at lette be-staaende Byrder, er en anden Sag. Men de 2 Punkter skulle ikke følges ad: Re-former og en betydelig Svækkelse af Stats-kassen; specielt er Betragtningen om at søge en Betyggelse mod ubehagelige Re-former meget lig den, som man gør gæl-dende over for unge Mennesker, som ere udsatte for forskellige Fristelser: Lad dem endelig ikke faa for mange Lompepenge! Naar Byerne ville søge deres Betyggelse over for en ubehagelig Toldreform ved saa-danne Midler, kommer man til at tænke paa Peder Paars's Ord: Feberen forlod ham, men han døde. Jeg tror nok, at Byerne og det danske Samfund i Længden ikke taale den Slags Aareladninger, hver Gang der skal være Fremskridt paa ét eller andet Omraade. Jeg er saaledes fuldstændig enig med den ærede Kom-mission i, at de andre Skattelove, som ikke ere til Forhandling i Øjeblikket, ere saa nødvendige eller saa naturlige, at de bør gaa igennem. Det er de aldeles urimelige Skatter, man gennem disse Love have søgt at forandre, og som det forekommer mig, i det hele paa en meget heldig Maade; men de ville atter forøge Statskassens Underskud i en meget høj Grad.

Foruden det finansielle Hensyn er der et andet, som jeg kun har set løselig be-rørt, men som for mig har virkelig stor Betydning. Det er Spørgsmaalet om Valg-retten til Landstinget. Man har, forekom-mer det mig, og fra Sider, hvor jeg for Resten ikke havde ventet det, taget med en forunderlig let Haand paa hele dette Spørgsmaal. Ligesom man taler om at lænse Statskassen for paa visse Omraader

at søge Betyggelse, taler man ogsaa her som den naturligste Ting af Verden om det berettigede i paa en kunstig Maade at bevare Valgretten til vort ene Kammer i en vis Klasse eller visse Ejendommers Besidderes Hænder. Der er ikke Spor af Princip at opdage heri. Besiddelsen og Skatteevnen har man jo hidtil betragtet som et i det hele taget konservativt Prin-cip, der havde nogen Betydning. Man kan selvfølgelig strides derom, og Pengepungen er naturligvis i mange Tilfælde en meget daarlig Maalestok, men som Verden er, er den ganske vist i konservativ Henseende et Princip, man maa regne med, og som naturligvis kan have heldbringende Følger i mange Retninger. Dette Princip bør ikke omgaaes. Den virkelige Skatteevne er man ganske vist gaaet noget bort fra alle-rede ved den nuværende Ordning af Valgene til Landstinget. Man er gaaet ud fra det Beløb af direkte Skatter til Stat og Kommune, som betales, uden at det maaske staar i det rette Forhold til Ved-kommendes Skatteevne. Dette er allerede meget uheldigt, og det har ført til at en Del af de privilegerede Vælgere aldeles ikke kunne siges at have nogen af de Kvalifi-kationer, der maa fordres, hvis overhovedet Princippet om Besiddelse og Skatteevne skal være Normen. Men der er dog, som det nu er, en ydre Maalestok, et Kriterium, som man kan gaa efter, de Folk, der have Valgretten, ere dog dem, der i det Øje-blik, Valgene foregaa, faktisk og reelt be-tale de højeste Skatter, maaske de betale dem for andre, men de betale dem dog; nu vil man gaa til, at de privilegerede Væl-gere til Landstinget skulle være Folk, hvis Forgængere i Besiddelsen af Ejen-dommene en Gang svarede en betydelig Skat, medens de maaske nu kun nominelt ad Omveje svare disse Skatter. Man vil om en 30—40 Aar sige: Ja, hvorfor vælge de Mennesker egentlig til Landstinget, her er jo Folk, som have større Besiddelse og større Skatteevne, som slet ikke komme i Betragtning, hvorfor vælge da netop de, som staa tilbage i egentlig Skatte-evne. Man maa da svare: Jo, for lang Tid siden, for en Menneskealder eller mere siden vare Besidderne af de Ejen-domme netop Landstingsvælgere, og denne